

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Parkolójegy szerzői jogi oltalma

Ügyszám: SZJSZT 18/2007

A megkeresésben feltett kérdések:

A) A bíróság által feltett kérdés:

Az iratok mellékleteként becsatolt és az alperes által felhasznált parkolójegyek, illetőleg parkolójegy szerzői jogi védelem alá eső műnek minősül-e vagy sem?

B) A felperes által feltett, a bíróság által válaszadásra továbbított kérdések:

1. A perbeli adatok, valamint a jelen indítványban kiemelt tények alapján meg tudja-e erősíteni a Tisztelt Szerzői Jogi Szakértő Testület, hogy a perbeli rendszer alperes részére történő átadásában megtestesülő, felperes által nyújtott licencia adói szolgáltatás – amely magában foglalta az egyéni eredeti kialakítású parkolójegyet, valamint a perbeli parkolási rendszer összetevőiről szóló tanulmányt és szintén a perbeli parkolórendszer működésére megalkotott szoftvert – tartalmaz egy vagy több szerzői alkotást, azaz az alperes részére átadott szellemi termékek külön-külön és/vagy együtt szerzői jogi védelmet élveznek?
2. Tekinthető-e a felek között létrejött szerződések alapján a rendszer fenti összetevőinek felperes részéről alperes részére történő átadása felhasználási engedélynek mindezen művek használatára illetve szerzői jogi értelemben vett felhasználására?
3. Kérjük a Tisztelt Szerzői Jogi Szakértő Testületet, hogy erősítse meg, hogy a hivatkozott szerződéses rendszer egészét tekintve a felhasználással arányos jogosulti díjazásnak minősül, abban a vonatkozásban, hogy az egyösszegű díjazáson felül az érvényesített parkolójegy árával és eladási mennyiségével arányos licenciavevői fizetési kötelezettséget állapított meg?
4. Kérjük a Tisztelt Szerzői Jogi Szakértő Testületet, hogy foglaljon állást abban a kérdésben is, hogy az alperes önkényes és jogellenes szerződésszegését követően – a kötelmi jogi vonatkozásoktól eltekintve – szerzői jogi szempontból jogosulatlanul használta-e a teljes rendszert díjfizetési kötelezettség nélkül?
5. A felperesi és az alperesi parkolójegy összehasonlításával megállapítható-e a Tisztelt Szerzői Jogi Szakértő Testület szerint, hogy az alperesi parkolójegy oly mértékben veszi át a felperesi parkolójegy egyéni-eredeti grafikai megoldásait, hogy az a mű szolgai másolását eredményezi?

Az eljáró tanács szakvéleménye:

I. Az átadott iratanyag alapján megállapított tényállás lényeges elemei

Az eljáró tanács a rendelkezésére bocsátott peres iratanyag alapján a megkeresésben feltett kérdések szempontjából az alábbi lényeges tényeket emeli ki a történeti tényállásból:

1. Az izraeli székhelyű O. Ltd. 1992.06.14-én szerződést kötött a felperes X. Kft.-vel, amely alapján az O. Ltd. és Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata között 1992.02.25-én létrejött – az átadott iratok között nem található, csak meghivatkozott – szerződés szerint Miskolcon üzemelő „TELPARK” parkolási rendszerhez szükséges parkolójegyek importőre a X. Kft. lett. A szerződést többször (1998, 2000, 2006) meghosszabbították.

2. Az alperes K. Kft. és Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala 1996.01.16-án szerződést kötöttek, melynek tárgya a „*TELPARK Parkolószelvény Rendszer használati és üzemeltetési jogai*” voltak. A szerződés 4. pontja szerint a szerződés alapján megfizetett összeg „*magában foglalja a rendszer alkalmazásának jogát, valamint a szegedi parkolószelvény(ek) megtervezésének költségeit*”. A szerződés 8. pontja értelmében

„Miskolc város kijelenti, hogy a parkolószelvény az egész világra kiterjedő szerzői jogvédelem alatt áll, s azt az O. Management and Marketing Inc. TEL AVIV P-9200227 számon szabadalmi bejegyzés céljából Magyarországon bejelentette”

(A szabadalmi bejelentéssel kapcsolatosan az eljáró tanács megjegyzi, hogy az átadott iratok között szerepel a Magyar Szabadalmi Hivatal 2006.12.02-én kelt levele, melyben tájékoztat arról, hogy az ideiglenes szabadalmi oltalom, amely a bejelentés közzétételétől kezdve fennállt, 2004. február 27-én megszűnt, mert a bejelentő O. Management and Marketing Inc. határidőn belül nem kérte a bejelentés érdemi vizsgálatát.)

A szerződés 9. pontja értelmében:

„K. Kft. a parkolószelvényeket – külön megállapodás szerint – csak az X. Kft.-n (Miskolc) keresztül gyártathatja, illetve szerezheti be.”

3. A felperes és az alperes között a fenti szerződési rendelkezés alapján létrejött szerződés a megküldött iratok között nem található, csak egy 2001. január 2-án megkötött megállapodás, melyet a felperes a P. Kft.-vel kötött, amely –mint a szerződés 3. pontjában foglaltakból kiderül – a szegedi önkormányzat döntése alapján a TELPARK rendszer használati és üzemeltetési jogait gyakorolja 2001.01.01-től. A megállapodás szerint P. Kft.-re szállt az összes, korábban a K. Kft. által a TELPARK rendszerrel kapcsolatosan gyakorolt jog és viselt kötelezettség.

4. A K. Kft. 2004. január 27-i közlése szerint a P. Kft. 2003. december 23-án jogutódlással egyesült a K. Kft-vel, ez utóbbi néven folytatja tevékenységét. A jogutódlást követően a K. Kft. úgy döntött, hogy nem fizeti tovább a felperes X. Kft-nek az értékesített parkolójegyek utáni jutalékot.

II. A feltett kérdésekre adott válaszok

Ad A) „Az iratok mellékleteként becsatolt és az alperes által felhasznált parkolójegyek, illetőleg parkolójegy szerzői jogi védelem alá eső műnek minősül-e vagy sem?”

A válaszadáshoz két feltétel vizsgálata szükséges:

1. A parkolójegy megfelel-e a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szt.) által a szerzői jogi védelem „pozitív” feltételeként felsorolt kritériumoknak?

2. Ha megfelel, nem esik-e az Szt. által a védelmet kizáró „negatív” feltételek valamelyikének hatálya alá?

A szerzői jogi oltalom pozitív feltételeit az Szt. az alábbiak szerint határozza meg:

„Szerzői jogi védelem alá tartozik – függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e – az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása.” [Szt. 1. § (2) bek.]

„A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi esztétikai jellemzőktől, vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől.” [Szt. 1. § (3) bek.]

A bírói gyakorlat a fenti szabályt az alábbiak szerint értelmezi: *„Szerzői jogi oltalomban részesül minden olyan mű, melynek formáján az alkotó szellemi tevékenységéből faadó eredetiség jegyei felismerhetők, függetlenül attól, hogy az alkotás milyen esztétikai értékelést vált ki”* (BH 1980/332.).

Amint arra a szakirodalom is rámutat, „a kifejezés védelme igazodik a tartalom és a műfajta sajátosságaihoz”¹, azaz az egyéni eredeti jelleg műtípusonként más és más módon mérhető.

Az eljáró tanács megvizsgálta a tudomása szerint több színben létező, de csak fekete-fehér

---

¹ A szerzői jogi törvény magyarázata, szerk.: Gyertyánfy Péter, Complex, Budapest, 2006., 30. o.

fénymásolatban becsatolt parkolójegyet, és az alábbi következtetésekre jutott.

A jegyen található, dátumot, órát, percet jelölő számok, használati utasítást, árat, valamint a TELPARK megnevezését tartalmazó szöveg, és minimális jellegű grafikai háttérmintázat sem összességében, sem külön-külön nem tekinthetők a szerzői jogi oltalom alatt álló műnek.

A parkolójegy ugyanis olyan funkcionális termék, melynek rendeltetése meghatározza annak lényeges, fent említett tartalmi elemeit. Ezen elemek adott korlátozott méretben történő elrendezése, kivitelezése tekintetében tehát eleve nagyon szűk tere van az alkotó jellegű szellemi tevékenységnek.

Önmagában az a tény, hogy léteznek a parkolójegy funkciót más látvánnyal, kivitellel megvalósító termékek is, nem teszi a tárgybani parkolójegyet egyéni-eredeti jellegűvé. A minimális megkülönböztethetőséget megteremtő számelhelyezés, a perforációs technika, a különböző színek használata az eljáró tanács megítélése szerint pusztán olyan ötletek, melyeket a védelemből a törvény maga kizár (Szjt. 6. §).

Mindennek fényében logikailag szükségtelenné vált, hogy az eljáró tanács a védelemből való kizárást jelentő negatív kritériumok esetleges teljesülését is megvizsgálja. E vizsgálat szükség esetén arra terjedt volna ki, hogy a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény, a közúti igazgatásról szóló 19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet, a 267/B/1999-es alkotmánybírói határozat, illetve a parkolási díjakról szóló 2/2005. közigazgatási és polgári jogegységi határozatban foglaltak szerint az önkormányzat által nyújtott helyi közszolgáltatás igénybevételével létrejött jogviszonyban alkalmazott parkolójegy nem esik-e az Szjt. szerzői jogi oltalmat kizáró 1. § (4) bekezdésének hatálya alá, mint „hatósági vagy más hivatalos közlemény vagy ügyszer”.

Ad B.1.) „A perbeli adatok, valamint a jelen indítványban kiemelt tények alapján meg tudja-e erősíteni a Tisztelt Szerzői Jogi Szakértő Testület, hogy a perbeli rendszer alperes részére történő átadásában megtestesülő, felperes által nyújtott licencia adói szolgáltatás – amely magában foglalta az egyéni eredeti kialakítású parkolójegyet, valamint a perbeli parkolási rendszer összetevőiről szóló tanulmányt és szintén a perbeli parkolórendszer működésére megalkotott szoftvert – tartalmaz egy vagy több szerzői alkotást, azaz az alperes részére átadott szellemi termékek külön-külön és/vagy együtt szerzői jogi védelmet élveznek?”

Az eljáró tanács megítélése szerint:

- a parkolójegy – mint a bíróság által feltett kérdésre válaszolva kifejtette – nem áll szerzői jogi oltalom alatt
- a parkolási rendszer összetevőiről szóló, becsatolt tanulmány, annak egyéni-eredeti jellege

miatt mint szakirodalmi mű szerzői jogi oltalom alatt áll

- a parkolórendszer működtetésére megalkotott szoftver szerzői jogi oltalom alatt állhat, azt azonban nem csatolták be, mivel vizsgálatára az alapul fekvő peres ügy sem terjed ki.

Ad B.2. „Tekintható-e a felek között létrejött szerződések alapján a rendszer fenti összetevőinek felperes részéről alperes részére történő átadása felhasználási engedélynek mindezen művek használatára illetve szerzői jogi értelemben vett felhasználására?”

Amint arra az eljáró tanács a tényállásban utalt (ld. I. 3. pont) a felperes és az alperes között létrejött szerződés a megküldött iratok között nem található, csak egy 2001. január 2-án megkötött megállapodás, melyet a felperes a SZ. Kft.-vel kötött, amely – mint a szerződés 3. pontjában foglaltakból kiderül – a szegedi önkormányzat döntése alapján a TELPARK rendszer használati és üzemeltetési jogait gyakorolja 2001.01.01-től. A „használati és üzemeltetési jogok gyakorlása” az eljáró tanács szerint fogalmilag lefedi a rendszer szerzői jogi oltalom alatt álló elemeinek felhasználására adott általános engedélyt is.

Ad B.3. „Kérjük a Tisztelt Szerzői Jogi Szakértő Testületet, hogy erősítse meg, hogy a hivatkozott szerződéses rendszer egészét tekintve a felhasználással arányos jogosulti díjazásnak minősül, abban a vonatkozásban, hogy az egyösszegű díjazáson felül az érvényesített parkolójegy árával és eladási mennyiségével arányos licencvevői fizetési kötelezettséget állapított meg?”

Az eljáró tanács rámutat arra, hogy elképzelhető olyan szerződéses megoldás, amely – a parkolójegyek szerzői jogi oltalmának kérdésétől függetlenül – az egész rendszer használati díjának részeként állapít meg a felperes javára (is) licencdíjat, melynek mértéke az eladott parkolójegyek számához igazodik. Az, hogy jelen esetben így történt-e, a szerződések a felek feltehető akaratára is kiterjedő kötelmi jogi vizsgálatával tárható fel.

Ad B.4. „Kérjük a Tisztelt Szerzői Jogi Szakértő Testületet, hogy foglaljon állást abban a kérdésben is, hogy az alperes önkényes és jogellenes szerződésszegését követően – a kötelmi jogi vonatkozásoktól eltekintve – szerzői jogi szempontból jogosulatlanul használta-e a teljes rendszert díjfizetési kötelezettség nélkül?”

Az eljáró tanács álláspontja szerint jelen kérdésre csak a szerződések (köztük a szakértői anyagban nem szereplő, alperes és felperes közt létrejött szerződés) tartalmának és a felek magatartásának pusztán kötelmi jogi elemzésével lehetne a bíróságnak választ adnia, e tekintetben ugyanis nem maradt eldöntetlen speciális szakértelmet igénylő szerzői jogi kérdés.

Ad B.5. „A felperesi és az alperesi parkolójegy összehasonlításával megállapítható-e a Tisztelt Szerzői Jogi Szakértő Testület szerint, hogy az alperesi parkolójegy oly mértékben veszi át a felperesi parkolójegy egyéni-eredeti grafikai megoldásait, hogy az a mű szolgai másolását eredményezi?”

Szerzői jogi szakértelem nélkül is megállapítható, hogy a két becsatolt parkolójegy a cégek megnevezésén kívül lényegében egyforma. Amennyiben a kérdést feltevő felperesi jogi képviselő a „szolgai másolás” kifejezésbe beleérti azt a jogi minősítést is, hogy az elkészült másolat a felperes szerzői jogát sérti, az eljáró tanács válasza e tekintetben nemleges, ugyanis az eljáró tanács fent kifejtett álláspontja szerint a „TELPARK” feliratot tartalmazó parkolójegy nem áll szerzői jogi oltalom alatt.

Dr. Vékás Gusztáv
a tanács elnöke

Dr. Szinger András
a tanács előadó tagja

Sárkány Győző
a tanács szavazó tagja